

Lisa 2
KINNITATUD
haridus- ja teadusministri määrusega
„Haridus- ja teadusministri 18. detsembri 2014. a määruse nr 83
„Metsanduserialade riiklik õppekava“ muutmise“

Lisa 3
haridus- ja teadusministri 18. detsembri 2014. a määruse nr 83
„Metsanduserialade riiklik õppekava“ juurde

Forvarderioperaatori eriala põhiõpingute moodulite kirjeldused

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Õppe maht Eesti kutsehariduse arvestuspunktid (EKAP)
1.	Forvarderioperaatori alusteadmised	15 EKAP
<p>Eesmärk: õpetusega taotletakse, et õpilane omandab edasiseks tööks vajalikud teadmised metsast, kui elu- ja looduskeskkonnast, erinevate digivahendite ja rakendustarkvara kasutamisevõimalustest erialase teabe haldamisel ning oskuse tegutseda õnnetusjuhtumi korral ja anda esmaabi.</p>		
<p>Õpiväljundid Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) eristab levinumaid Eesti metsades kasvavaid puu- ja põõsaliike, tunneb nende bioloogilisi omadusi ja nõudeid kasvukohale 2) eristab visuaalsete tunnuste alusel metsatüübirühmi 3) eristab kahjustuste gruppide lõikes puude levinumaid haigusi ja kahjustusi ning mõistab nende mõju puidu ja sellest toodetava sortimendi kvaliteedile 4) kasutab digivahendite võimalusi ja asjakohast rakendustarkvara tööks vajaliku teabe leidmiseks 	<p>Hindamiskriteeriumid Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • iseloomustab erialaseid teabeallikaid, kasutades metsa rolli keskkonnaseisundi tasakaalustajana • selgitab erinevaid erialaseid teabeallikaid, kasutades metsandusalaseid põhimõisteid • eristab visuaalse vaatluse teel levinumaid Eesti metsades kasvavaid puu- ja põõsaliike, erinevas vanuses ja erinevate tunnuste järgi erinevatel aastaegadel • iseloomustab erialaseid teabeallikaid, kasutades levinumate kodumaiste puu- ja põõsaliikide bioloogilisi omadusi ja nõudeid kasvutingimustele • tunneb ära välise tunnuste alusel haigestunud puu • eristab visuaalse vaatluse teel erinevaid kahjustusgrupe (seenhaigused, putuk-, uluki- ja abiootilised kahjustused) ning kirjeldab nende ennetamise võimalusi • iseloomustab erinevate kahjustuste mõju puu kasvamisele ja puidu kvaliteedile • iseloomustab erialaseid teabeallikaid, kasutades inimtegevuse mõju metsale kui ökosüsteemile • selgitab inimtekkeliste kahjustuste mõju metsale ning nende vältimise võimalusi ja vajadust • selgitab keskkonnakaitse üldiseid põhimõtteid, toob näiteid nende olulisusest ja seostest õpitava erialaga 	

<p>5) tunneb keskkonnakaitse põhimõtteid, oskab tegutseda õnnetusjuhtumi korral ja anda esmaabi</p>	<ul style="list-style-type: none"> • määrab visuaalsete tunnuste alusel metsatüübirühma • selgitab seoseid metsatüübirühma, sellesse kuuluvate kasvukohatüüpide ja seal kasvavate puuliikide vahel • kasutab digivahendeid ja asjakohast rakendustarkvara vajaliku teabe kogumiseks, süstematiseerimiseks, töötlemiseks ja säilitamiseks • kasutab kaarte ja infotehnoloogiavahendeid oma asukoha määramiseks looduses • kasutab kaarte ja infotehnoloogiavahendeid tööala leidmiseks metsas • kasutab registreid ja muid infotehnoloogilisi võimalusi metsa andmetega tutvumiseks • kasutab teabe leidmiseks erinevaid, sh elektroonilisi eesti- ja võõrkeelseid teabeallikaid ning hindab kriitiliselt neis sisalduvat teavet • väljendab ennast suuliselt kui kirjalikult, selgelt ja arusaadavalt, kasutades asjakohast erialast terminoloogiat • selgitab ja hindab olukorda õnnetusjuhtumi korral, õnnetusolukorras tegutsemise (sh paanikaga toimetulek) ja hädaabi kutsumise üldpõhimõtteid, lähtudes esmaabi olemusest • selgitab kannatanu seisundi hindamise (sealhulgas kannatanu asendi muutmisega seotud ohud) ja kannatanule välitingimustes abiandmise iseärasusi, sh esmaabi andja enda ohutuse tagamisega seonduvat, lähtudes esmaabi üldistest põhimõtetest • demonstreerib nõuetekohaselt esmaabivõtteid kannatanu abistamisel (luumurdude fikseerimine, verejooksu peatamine, šokis kannatanu abistamine, elustamisvõtted) • oskab tegutseda tööõnnetuse korral oma vastutusala piires, arvestades esmaabi andmisel enda ja teiste turvalisusega 	
2.	Raietehnoloogia	20 EKAP
<p>Eesmärk: õpetusega taotletakse, et õpilane omandab õiged ja ohutud töövõtted puude langetamiseks ja tüvede optimaalseks järkamiseks, arvestades raietöödele metsandusvaldkonna õigusaktidega kehtestatud nõudeid.</p>		
<p>Õpiväljundid Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) tunneb säästva metsanduse põhimõtteid ja õigusaktidega raietöödele esitatavaid nõudeid ulatuses, mis on vajalik edasiste tööülesannete täitmiseks 2) planeerib tegevused tööülesande täitmiseks, arvestades 	<p>Hindamiskriteeriumid Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • selgitab säästva ehk jätkusuutliku metsanduse põhimõtteid ja metsandustöötaja vastutust metsa kasvatamisel • selgitab erialaseid teabeallikaid, kasutades erinevate raiete eesmärke ja olemust ning õigusaktidega raietele seatud nõudeid • iseloomustab metsa majandamise võimalusi keskkonnakaitsete piirangute tingimustes • selgitab oma rolli ja vastutust metsamajanduslike tööde tehnoloogilises ahelas, kasutades asjakohaselt erialast terminoloogiat 	

<p>raietehnoloogia valiku põhimõtteid ja metsandusvaldkonna õigusaktides esitatud nõudeid</p> <p>3) valib lähtuvalt metsakasvatustlikust eesmärgist raiutavad puud, langetab, laasib ja järkab tüved nõutava kvaliteedi ja parameetritega sortimentideks, kasutades asjakohaseid töövahendeid- ja võtteid</p> <p>4) järgib töötamisel töötervishoiu-, töö- ja keskkonnaohutusnõudeid</p> <p>5) analüüsib enda toimetulekut raie tehnoloogia valimisel ja töötamisel sellest lähtuvalt</p>	<ul style="list-style-type: none"> • oskab kasutada metsandusvaldkonda reguleerivaid õigusakte ja standardeid tööks vajaliku teabe leidmiseks • leiab nii paberandjal kui digitaalses formaadis antud tööülesandelt edasiseks tööks vajaliku info (puistu/raielangi asukoht, mõõtmed, puistuliigine koosseis, kasutatav raieliik) • määratleb tööpiirkonna (raielangi) asukoha ja mõõtmed looduses, kasutades erinevaid kaardirakendusi ja asjakohaseid töövahendeid • kavandab tööülesandest lähtudes laoplatssi- ja kokkuveoteed, arvestades töö- ja keskkonnaohutusnõudeid • koostab tööülesandest lähtudes metsamajanduslike tööde tehnoloogilise skeemi, arvestades looduslike tingimusi ja õigusaktides esitatud nõudeid • määrab valgustusraiel optimaalse puude vahekauguse, lähtudes metsakasvatustlikest eesmärkidest • valib hooldusraiel kasvama jäävad puud (sh sanitaarraiel raiutavad puud) ja põhjendab valikut, lähtudes metsakasvatustlikest eesmärkidest • valib uuendusraietel seemne- ja säilikpuud, lähtudes õigusaktide nõuetest ja põhjendab oma valikuid • hindab puu seisukorda, valib sellest lähtudes sobivad ja ohutud langetusvõtted ning töö- ja isikukaitsevahendid • valib tööülesandest lähtuvalt sobivaima raie tehnoloogia ning langetab puud ohutult ja teisi puid kahjustamata, kasutades asjakohaseid töövahendeid ning ergonomilisi- ja ohutuid töövõtteid • laasib tüved ohutult ja lähtudes tööülesandes toodud sortimendi kvaliteedinõuetest, kasutades asjakohaseid töövahendeid ning ergonomilisi- ja ohutuid töövõtteid • selgitab puidurikete olemust ja toob näiteid nende mõjust ümarmetsamaterjali kvaliteedile • eristab puidu mehaanilisi-, putuk- ja seenkahjustusi ning selgitab erinevate kahjustuste mõju ümarmetsamaterjali kvaliteedile • järkab langetatud tüved optimaalselt, ohutult ja sobivate võtetega, lähtudes tööülesandest, sortimendi kvaliteedinõuetest ja kasumlikkusest • kontrollib harvendusraiejärgse puistu rinnaspindala vastavust õigusaktides esitatud nõuetele, kasutades asjakohaseid töövahendeid ja -võtteid • paigutab sortimendi ja raidmed metsas vastavalt metsamajanduslike tööde tehnoloogilisele skeemile ja keskkonnakaitse nõuetele, kasutades asjakohaseid töövahendeid ja -võtteid • mõõdab metsamaterjali mahu metsas ja vahelaos, kasutades sobivaid mõõtmisvahendeid ja -meetodeid • arvutab ümarmetsamaterjali mahu vastavalt kasutatud mõõtmismeetodile, kasutades koolimatemaatikast tuntud valemeid
---	--

	<ul style="list-style-type: none"> • dokumenteerib tulemused vastavalt etteantud nõuetele, kasutades asjakohaseid digitehnoloogiavahendeid ja asjakohast rakendustarkvara • selgitab erialaga seonduvalt töötervishoiu-, töö- ja keskkonnaohutusnõudeid, toob näiteid ja põhjendab nõuete järgimise vajalikkust, väljendudes nii suuliselt kui kirjalikult selgelt ja arusaadavalt • iseloomustab oma väärist käitumisest tulenevaid ohte ja nende mõju keskkonnale ning kaastöötajatele • iseloomustab erialase tööga seotud terviseriske ja nende tekkepõhjust, nimetab meetmeid terviseriskide minimeerimiseks, väljendudes nii suuliselt kui kirjalikult, selgelt ja arusaadavalt • suhtleb kaaslastega viisakalt ning korrektselt, esitades asjakohase teabe selgelt ja kontekstikohaselt, kasutades erialast terminoloogiat • järgib töökoha ettevalmistamisel, töö ajal ja selle lõpetamisel töötervishoiu- ja tööohutusnõudeid vältimaks tööõnnetusi • kasutab töövahendeid, seadmeid ja isikukaitsevahendeid otstarbekalt ja kuluefektiivselt • analüüsib koos juhendajaga enda toimetulekut erinevate tööülesannetega ja hindab arendamist vajavaid aspekte, väljendudes arusaadavalt ja kontekstikohaselt 	
3.	Forvarderi juhtimine ja hooldus	20 EKAP
<p>Eesmärk: õpetusega taotletakse, et õpilane omab ülevaadet metsa kokkuveotraktori ehk forvarderi ehitusest, hooldamise nõuetest ning oskab nõuetekohaselt seadistada ja juhtida forvarderit.</p>		
<p>Õpiväljundid Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) omab tööülesannete täitmiseks vajalikku ülevaadet forvarderi ja selle tööseadise ehitusest ja tööpõhimõtetest 2) tunneb forvarderi ja selle tööseadise hooldamise nõudeid, selleks kasutavaid materjale ja töövahendeid 3) seadistab forvarderi ja teeb forvarderiga erinevaid tööoperatsioone arvestades tööülesandes etteantud tingimusi 	<p>Hindamiskriteeriumid Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • iseloomustab metsa kokkuveomasinate peamisi tüüpe, lähtudes nende omadustest • iseloomustab forvarderi kui terviku ehitust (põhisõlmed), lähtudes metsamasinate tehniliste lahenduste eripärast • selgitab forvarderi mootori, käiguosa, hüdro- ja elektrisüsteemide töötamise põhimõtteid, kasutades asjakohast erialast terminoloogiat • iseloomustab ilmastikutingimuste ja valede töövõtete mõju töömehhanismidele ning selgitab nende vältimise võimalusi, kasutades erialast terminoloogiat • seadistab juhi töökoha asendi endale sobivaks, arvestades ergonoomiat, töö iseloomu ja tööülesannet • seadistab tööülesandest ja looduslikest tingimustest lähtudes forvarderi (parda) arvuti ja juhtimisseadmed, arvestades masina võimekust • võtab tööülesandest lähtudes vastu ja edastab elektroonilisi andmeid, kasutades asjakohast rakendustarkvara ja digitehnoloogiat • valib ratsionaalse ja metsa säästva liikumisskeemi ning optimaalse materjalide kokkuveo järjekorra, lähtudes etteantud tingimustest ja tööülesandest 	

<p>4) kasutab tööaega efektiivselt ja järgib töötamisel töö- ja keskkonnaohutusnõudeid</p> <p>5) analüüsib oma tegevust forvarderi seadistamisel ja juhtimisel</p>	<ul style="list-style-type: none"> • sorteerib, veab kokku, virnastab materjalid vastavalt sortimendile, kasutades õigeid ja ratsionaalseid töövõtteid, töö- ja keskkonnaohutusnõudeid • selgitab tehnohoolduse vajalikkust ja selle teostamise põhimõtteid tagamaks masina tõrgeteta töö • leiab masina kasutusjuhenditest hooldamiseks vajalikku infot ja oskab kasutada varuosade kataloogi • iseloomustab forvarderi ja selle tööseadise regulaarse hoolduse nõudeid erinevatel hooldusväljapadel • hoiab masina töökorras, reageerides õigesti ohusignaalidele ning tehes kasutusjuhendi järgseid hooldusi • teeb vahet forvarderi mehaanilistel-, elektrilistel- ja hüdraulilistel raketel, tuvastab ja likvideerib need oma pädevuse piires, kasutades asjakohaseid töövahendeid ja -võtteid • teavitab tööandjat masina remondi vajadusest vastavalt etteantud nõuetele, selgitades rikke olemust, kasutades asjakohast erialast terminoloogiat • selgitab forvarderi ja selle tööseadise korraliseks hoolduseks sobivate hooldusmaterjalide (õlid, filtrid, tehnilised vedelikud jm) valiku põhimõtteid, arvestades tootja kasutusjuhendis esitatud infot • eristab forvarderil kasutatavaid hüdrovoolikuid, nende otsikuid ja mõõte ning valmistab asendamiseks ette vajaliku hüdrovooliku vastavalt etteantud tööülesandele • selgitab hooldus- ja remondijäätmete käitlemise tingimusi arvestades keskkonnaohutusnõudeid • kasutab forvarderiga töötamisel loodust säästvaid- ja ergonoomilisi töövõtteid ning asjakohaseid isikukaitsevahendeid • analüüsib oma tegevust forvarderi ja selle tööseadise seadistamisel ja forvarderi juhtimisel, hinnates arendamist vajavaid aspekte • väljendub suuliselt ja kirjalikult, selgelt ja kontekstikohaselt, kasutades erialast terminoloogiat 	
4.	Hooldus- ja uuendusraiate tegemine	25 EKAP
<p>Eesmärk: õpetusega taotletakse, et õpilane omandab õiged ja ratsionaalsed töövõtted metsas iseseisvalt forvarderiga erineva sortimendiga metsamaterjalide kokkuveoks, arvestades säästva metsanduse põhimõtteid ja õigusaktides sätestatud ning järgides töö- ja keskkonnaohutusnõudeid.</p>		
<p>Õpiväljundid Õpilane:</p> <p>1) kavandab tööprotsessi metsamaterjali kokkuveoks, arvestades tööpiirkonna looduslikke tingimusi, säästva metsanduse põhimõtteid ja õigusaktides esitatud nõudeid</p>	<p>Hindamiskriteeriumid Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • selgitab raielangi tehnoloogiliselt skeemilt välja edasiseks tööks vajaliku info (tööpiirkond ja selle looduslikud eripärad, kokkuveoteed, laoplatsi asukoht, elektriliinide jm rajatiste asukohad jms), kasutades forvarderi kaardirakendusi • planeerib tööülesande alusel forvarderi optimaalse liikumisskeemi ja metsamaterjali kokkuveo järjekorra, lähtudes raielangi tehnoloogilisest skeemist, laoplatsi mahutavusest ning puidu sortimendist ja kogusest, põhjendab oma otsuseid 	

<p>2) sorteerib, veab kokku ja virnastab forvarderiga nõuetekohaselt puidu sortimendid, lähtudes tööülesandest ja keskkonnaohutusnõuetest</p> <p>3) hooldab forvarderi ja selle tööseadist regulaarselt, lähtudes masina kasutusjuhendist ja hoolduse vajadusest, kasutades töövahendeid ja materjale heaperemehelikult ja säästlikult</p> <p>4) töötab forvarderiga ohutult ja ergonomiliselt, kahjustamata metsamaterjali sortimenti ning kasvama jäävaid puid, kasutades asjakohaseid kaardirakendusi, andmebaase ja digitehnoloogia vahendeid</p> <p>5) analüüsib oma tegevust forvarderiga puidu sorteerimisel, kokkuveol ja virnastamisel</p>	<ul style="list-style-type: none"> • kasutab oma töö planeerimisel ja töö jälgimisel asjakohaseid kaardirakendusi, andmebaase ja digivahendeid • tuvastab looduses kokkuveoteed ja muu vajaliku, kasutades kaardirakendusi ja infokommunikatsiooni tehnoloogia vahendeid • seadistab tööülesandest lähtudes forvarderi (parda) arvuti tööprogrammi ja enda töökohaasendi, arvestades tööülesande keerukust • eristab (ümar) metsamaterjali sortimente puu liigi ja puidu kvaliteedi järgi ning sorteerib tootmisülesandest lähtuvalt puidu sortimendid • laadib masinale ja veab puidu sortimendid raielangilt laoplatsile, kasutades ratsionaalseid ja keskkonda säästvaid töövõtteid • virnastab tööülesandest lähtudes puidu sortimendid vahelaoplatsil, järgides säästlikke- ja ohutuid töövõtteid ning keskkonnaohutusnõudeid • veab raidmeid raielangilt kokku laoplatsile, kasutades ratsionaalseid ja keskkonda säästvaid töövõtteid • hindab jooksvalt puidu sortimenti ja kogust ning kontrollib oma töö kvaliteeti ja nõuetele vastavust, lähtudes tööülesandest • väljastab toodangu raporti, kasutades infotehnoloogilisi seadmeid ja asjakohast erialast terminoloogiat • käitleb keskkonnanõudeid silmas pidades masina hooldus- ja remondijäätmeid • kontrollib, virnastatud sortimendi kvaliteedi vastavust tööülesandes esitatule • võtab tööülesandest lähtudes vastu, loob ja edastab elektroonilisi andmeid, kasutades asjakohast rakendustarkvara ja digilahendusi • koondab ja väljastab laoandmete saamiseks toodangu raporti, kasutades forvarderi arvutit või teisi sobivaid infotehnoloogilisi vahendeid • jälgib igapäevaselt töö käigus forvarderi korrasolekut ja hooldusvälpasid • reageerib asjakohaselt masina hoiatus- ja ohusignaalidele ja kõrvaldab rikkeid oma pädevuse piires • hooldab forvarderi ja selle tööseadist vastavalt hooldusgraafikule ja kasutusjuhendile, tagades masina tõrgeteta töö • kasutab forvarderi hooldusteks ja remonttöödeks vajalikke määrdeained, kulutarvikud, varuosi ja tööriistu heaperemehelikult ja säästlikult • kasutab forvarderiga töötamisel loodust säästvaid ja ergonomilisi töövõtteid ning asjakohaseid isikukaitsevahendeid • võtab kasutusele sobivad abinõud, et vältida metsa-, pinnase- ja keskkonnakahjustuse tekkimist ning teisi tööga kaasneva võivad riske oma tööloigis • järgib tööoperatsioonide sooritamisel töötervishoiu-, töö- ja keskkonnaohutusnõudeid
---	---

	<ul style="list-style-type: none"> • analüüsib oma tegevust kokkuveotööde tegemisel ning masina hooldamisel, hinnates arendamist vajavaid aspekte • suhtleb kaastöötajatega viisakalt, väljendudes selgelt ja kontekstikohaselt, kasutades erialast terminoloogiat 	
5.	Praktika	32 EKAP
<p>Eesmärk: õpetusega taotletakse, et õpilane kinnistab õppekeskkonnas omandatud kompetentse reaalses töökeskkonnas forvarderiga puidu sorteerimisel, laoplatsile kokku vedamisel ning virnastamisel, järgides tööülesannet, töö- ja keskkonnaohutuse nõudeid.</p>		
<p>Õpiväljundid Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kavandab ja korraldab tööprotsessi, arvestades tööülesandes ja õigusaktides esitatud nõudeid 2) sorteerib, veab kokku ja virnastab laoplatsile metsamaterjali sortimendid, kasutades ratsionaalseid ja keskkonnasäästlikke töövõtteid 3) dokumenteerib oma tegevuse vastavalt etteantud nõuetele, kasutades teabe loomiseks ja edastamiseks asjakohaseid digitehnoloogilisi vahendeid ja erialast rakendustarkvara 4) suhtleb koostööpartneritega vastastikust lugupidamist ülesnäitaval viisil, esitades asjakohase teabe selgelt ja kontekstikohaselt 5) töötab vastutustundlikult, järgides töötamisel töötervishoiu-, tööohutuse- ja keskkonnaohutusnõudeid 	<p>Hindamiskriteeriumid Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • arvestab töö planeerimisel ja läbiviimisel tööle eelnenud- ja järgnenud tööloikudega ning kokkuveoteede esitatud nõuetega • planeerib ja korraldab oma töö, lähtudes tootmisülesandest, tehnoloogilisest kaardist ja muudest regulatsioonidest • planeerib laoplatsil puidu paigutuse, lähtudes tootmisülesandest, laoplatsi eripärast, metsamaterjali sortimentidest ja kogusest • veendub kaardi või elektroonilisi abivahendeid kasutades raielangi, kokkuveotee ja laoplatsi õigsuses ja ohutuses • võtab tööülesandest lähtudes vastu ja edastab elektroonilisi andmeid ning seadistab forvarderi, lähtudes tootmisülesandest ja masina kasutusjuhendist. • sorteerib tootmisülesandest lähtuvalt puidu sortimendid neid kahjustamata, kasutades ratsionaalseid töövõtteid • laadib masinale ja veab puidu sortimendid kokku ning virnastab need, vastavalt tootmisülesandele, arvestades raielangi looduslikku eripära ja ilmastikutingimustega, järgides töö- ja keskkonnaohutusnõudeid • hindab jooksvalt puidu sortimenti ja kogust ning kontrollib oma töö kvaliteeti ja nõuetele vastavust, lähtudes tööülesandes esitatust • hindab laoandmete saamiseks puidu sortimendi kogust koormas, lähtudes puidu ja koorma parameetritest • koondab ja väljastab laoandmete saamiseks toodangu raporti, kasutades forvarderi arvutit või teisi sobivaid infotehnoloogilisi seadmeid • suhtleb lugupidavalt vajadusel ka võõrkeeles töödandja- ja koostööpartneritega, esitades asjakohase teabe selgelt ja kontekstikohaselt, kasutades erialast terminoloogiat 	

	<ul style="list-style-type: none"> • vahetab tööga seotud infot, kasutades forvarderi arvutit või teisi sobivaid infotehnoloogilisi seadmeid ja erialast terminoloogiat • analüüsib oma tegevust tööülesannete täitmisel ning kasutab enesehindamise tulemusi käitumise muutmiseks • jälgib masina korrasolekut igapäevaselt ja hooldab forvarderi vastavalt hooldusgraafikule ja kasutusjuhendile, tagades masina tõrgeteta töö • määratleb forvarderi remondi vajaduse, lähtudes kasutusjuhendist ja võimalusel kõrvaldab rikked oma pädevuse piires, analüüsib oma töö tulemust ja leiab võimalusi oma töö parendamiseks • järgib töötamisel töötervishoiu-, tööohutus- ja keskkonnaohutusnõudeid vältimaks tööõnnetusi • rakendab ergonoomilisi- ja ohutuid töövõtteid ning kasutab asjakohaseid isikukaitsevahendeid • kasutab materjale ja tööriistu heaperemehelikult ning säästlikult • käitleb jäätmeid vastavalt kehtestatud korrale, tagades enda ja looduskeskkonna turvalisuse • kasutab oma tööaega efektiivselt, töötab eesmärgipäraselt ja organiseeritult, peab kinni tähtaegadest ja tööülesandes antud kvaliteedinõuetest • on tööülesannete täitmisel hoolikas ja vastutab oma tööloigu piires tööülesannete õigeaegse ja kvaliteedinõuetekohase täitmise eest
--	--

6.	Karjääri planeerimine ja ettevõtluse alused	6 EKAP
----	--	---------------

Eesmärk: õpetusega taotletakse, et õpilane tuleb toime oma karjääri planeerimisega kaasaegses majandus-, ettevõtlus- ja töökeskkonnas, lähtudes elukestva õppe põhimõtetest.

<p>Õpiväljundid Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) mõistab oma vastutust teadlike otsuste langetamisel elukestvas karjääriplaneerimise protsessis 2) mõistab majanduse olemust ja majanduskeskkonna toimimist 3) mõtestab oma rolli ettevõtluskeskkonnas 4) mõistab oma õigusi ja kohustusi töökeskkonnas toimimisel 5) käitub vastastikust suhtlemist toetaval viisil 	<p>Hindamiskriteeriumid Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • analüüsib juhendamisel enda isiksust ja kirjeldab enda tugevusi ja nõrkusi • seostab kutse-, eriala- ja ametialase ettevalmistuse nõudeid tööturul rakendamise võimalustega • leiab iseseisvalt informatsiooni, sh elektroonilistest allikatest tööturu, erialade ja õppimisvõimaluste kohta • leiab iseseisvalt informatsiooni, sh elektroonilistest allikatest praktika- ja töökohtade kohta • koostab juhendi alusel elektroonilisi kandideerimisdokumente: CV, motivatsioonikiri, sooviavaldus, lähtudes dokumentide vormistamise heast tavast • valmistab juhendi alusel ette ja osaleb näidistööintervjuul • koostab juhendamisel endale, sh elektrooniliselt lühi- ja pikaajalise karjääriplaani • kirjeldab juhendi alusel oma majanduslikke vajadusi lähtudes ressursside piiratuses • selgitab juhendi alusel nõudluse ja pakkumise ning turutasakaalu kaudu turumajanduse olemust • koostab elektrooniliselt juhendi alusel enda leibkonna ühe kuu eelarve • loetleb iseseisvalt Eestis kehtivaid otseseid- ja kaudseid makse
--	--

- täidab juhendamisel etteantud andmete alusel elektroonilise näidistuludeklaratsiooni
- leiab iseseisvalt informatsiooni, sh elektrooniliselt finantsasutuste poolt pakutavate põhiliste teenuste ja nendega kaasnevate võimaluste ning kohustuste kohta
- kasutab majanduskeskkonnas orienteerumiseks juhendi alusel riiklikku infosüsteemi e-riik
- kirjeldab meeskonnatöona ettevõtluskeskkonda Eestis, lähtudes õpitavast valdkonnast
- võrdleb iseseisvalt lähtuvalt ettevõtluskeskkonnast oma võimalusi tööturule sisenemisel palgatöötajana ja ettevõtjana
- kirjeldab meeskonnatöona vastutustundliku ettevõtluse põhimõtteid
- tutvustab meeskonnatöona ühe ettevõtte majandustegevust ja seda mõjutavat ettevõtluskeskkonda
- kirjeldab meeskonnatöona juhendi alusel kultuuridevaheliste erinevuste mõju ettevõtte majandustegevusele
- kirjeldab ja analüüsib ettevõtte äriideed õpitava valdkonna näitel ja koostab elektrooniliselt meeskonnatöona juhendi alusel lihtsustatud äriplaani
- loetleb ja selgitab iseseisvalt töötervishoiu- ja tööohutuse põhilisi suundumisi, lähtudes riiklikust strateegiast
- loetleb ja selgitab iseseisvalt tööandja- ja töötajate põhilisi õigusi ning kohustusi, ohutu töökeskkonna tagamisel ning kirjeldab riskianalüüsi olemust
- tunneb ära ja kirjeldab meeskonnatöona töökeskkonna üldisi füüsikalisi-, keemilisi-, bioloogilisi-, psühhosotsiaalseid- ja füsioloogilisi ohutegureid ja meetmeid nende vähendamiseks
- tunneb ära tööõnnetuse, loetleb meeskonnatööst lähtuvalt seadustes sätestatud töötaja õigusi ja kohustusi, seoses tööõnnetusega
- kirjeldab meeskonnatöona tulekahju ennetamise võimalusi ning kirjeldab iseseisvalt enda tegevust tulekahju puhkemisel töökeskkonnas
- leiab iseseisvalt töötervishoiu- ja tööohutusealast informatsiooni erinevatest allikatest juhtumi näitel
- leiab iseseisvalt elektroonilise juhendi alusel töölepinguseadusest tulenevat informatsiooni, sh töölepingu, tööajakorralduse ja puhkuse kohta
- võrdleb iseseisvalt töölepingu, töövõtulepingu ja käsunduslepingu põhilisi erinevusi
- loetleb ja kirjeldab lühidalt töötaja õigusi, kohustusi ja vastutust sisaldavaid organisatsioonisiseseid dokumente
- arvestab juhendi abil iseseisvalt ajatöö, tükitöö ja majandustulemustelt makstava tasu ning ajutise töövõimetuse hüvitise
- kirjeldab meeskonnatöona asjaajamise ja dokumendihalduse tähtsust organisatsioonis
- koostab ja vormistab iseseisvalt juhendi alusel elektroonilise algatus- ja vastuskirja ning e-kirja, sh allkirjastab need digitaalselt
- kirjeldab iseseisvalt dokumentide säilitamise vajadust organisatsioonis ja seostab seda isiklike dokumentide säilitamisega

	• kasutab situatsioonile sobivat verbaalset- ja mitteverbaalset suhtlemist • kasutab erinevaid suhtlemisvahendeid, sh järgib telefoni- ja internetisuhtluse head tava • selgitab ja järgib suhtlemissituatsioonides üldtunnustatud käitumistavasid • kasutab tulemusliku meeskonnatöö põhimõtteid • kirjeldab juhendi alusel meeskonnatööna kultuurilisi erinevusi suhtlemisel • loetleb ja kirjeldab meeskonnatööna kliendikeskse teeninduse põhimõtteid • lahendab juhendi alusel tavapäraseid teenindussituatsioone